

- <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page1>> [Data zvernennya 17 Hrudnya 2018].
3. Verkhovna rada Ukrainy, 2017. 'Zakon Ukrainy «Pro osvitu» (Law of Ukraine "On Education")'. Dostupno: <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>> [Data zvernennya 19 Hrudnya 2018].
 4. Verkhovna rada Ukrainy, 2011. 'Natsionalna ramka kvalifikatsii'. Dostupno: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> [Data zvernennya 18 Hrudnya 2018].
 5. Lysenko, NV., 2009. 'Teoriia i praktyka ekolohichnoi osvity: doshkilnyk-pedahoh: Navchalno-metodychnyi posibnyk dlia VNZ (Theory and Practice of Environmental Education: Preschooler-Teacher: Teaching and Methodological Manual for Higher Educational Institutions)'. K. : Slovo, 400 s.
 6. Ministerstvo osvity i nauky, 2012. 'Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (nova redaktsiia) (The basic component of preschool education (new edition))', *Doshkilne vykhovannia*, №7, S. 4-19.
 7. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2017. 'Proekty standartiv vyshchoi osvity (Projects of higher education standards)'. Dostupno: <<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>> [Data zvernennya 19 Hrudnya 2018].
 8. Prysiashniuk, LA., 2017. 'Ekoloho-pryrodnycha osvita doshkilnykiv u polifonii innovatsiinykh pidkhodiv (Ecological and natural education of preschoolers in polyphony of innovative approaches)', *Palitra pedahoha*, № 6, S. 3-8.
 9. Trubnyk, IV., 2009. 'Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do formuvannia ekolohichno motyвовanoi povedinky starshykh doshkilnykiv: Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 (Preparation of future educators for the formation of environmentally motivated behavior of senior preschool children: Author's abstract. dis ... Candidate ped Sciences: 13.00.04)'. Yalta, 20 s.

УДК 373.2.016:81'243

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

AN INTEGRATIVE APPROACH TO THE ORGANIZATION OF A FOREIGN LANGUAGE ENVIRONMENT IN TERMS OF PRE-SCHOOL EDUCATION ESTABLISHMENTS

Н.О. Волощенко
І.О. Мордоус

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти питання формування комунікативно-мовленнєвої компетентності іноземною мовою у дітей дошкільного віку набуває особливої актуальності. Базовим компонентом дошкільної освіти передбачено, що в результаті

Urgency of the research. At the present stage of preschool education development, the formation of communicative and speech competence of a foreign language in preschool children is of particular relevance. The basic component of preschool education provides that as a result of educational work in a foreign language, in addition

освітньої роботи з іноземної мови, окрім уміння диференціювати та правильно вимовляти звуки іноземної мови, діти повинні володіти певним обсягом лексичного матеріалу та володіти навичками правильної побудови граматичних конструкцій в межах запропонованого мовного матеріалу. В найбільшій мірі ці вміння можуть бути реалізовані в умовах правильно організованого іншомовного середовища.

Постановка проблеми. В сучасній педагогічній науці існують різні підходи до організації освітнього середовища в закладах дошкільної освіти і, зокрема, до організації іншомовного середовища. Більшість педагогів притримуються традиційних підходів до формування іншомовної мовленнєвої компетентності дошкільників (З.Футерман, О.Негневицька, В.Плахотник, Т.Шкваріна, О.Рейпольська та ін.) В деяких наукових доробках представлений і інший підхід до організації навчально-виховного процесу, інтегрований (Н.Гавриш, К.Крутий, Т.Поніманська та ін.). Але питання формування комунікативно-мовленнєвої компетентності іноземною мовою на засадах інтеграції залишається практично не висвітленим і потребує детального дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика раннього навчання дітей іноземної мови розглядається в роботах таких учених: З. Футерман, О. Негневицька, В. Пенфілд, Е. Пулгрем, А. Гергель, Т. Шкваріна та ін., на ефективності навчання іноземної мови від народження до трьох років в сімейному колі за принципом: "одна особа – одна мова" наголошували М. Ібука, Н. Імедадзе, О. Митецька, Н. Калініна, О. Протасова тощо. Проблема створення освітнього простору в закладах дошкільної

to the ability to differentiate and correctly pronounce the sounds of a foreign language, children must have a certain amount of lexical material and have the skills to properly construct grammatical structures within the proposed language material. To the greatest extent, these skills can be implemented in a properly organized foreign language environment.

Target setting. In modern pedagogical science there are various approaches to the organization of the educational environment in pre-school education establishments and, in particular, in the organization of a foreign language environment. Most teachers adhere to traditional approaches to the formation of foreign language speech activity of preschoolers (Z. Futerman, O. Nehnevyska, T. Shkvarina, V. Plakhotnyk, O. Reipolska). In some scientific revisions, a different approach to the organization of the educational process, integrated (K. Krutii, N. Havrysh, T. Ponimanska), is presented. But the questions of the communicative and speech competence formation of a foreign language based on integration remain practically not covered and require detailed research.

Actual scientific researches and issues analysis. The problems of early teaching children a foreign language are considered in the works of such scholars: Z. Futerman, O. Nehnevyska, V. Penfild, E. Pulhrem, A. Herhel, T. Shkvarina, and others. The effectiveness of learning a foreign language from birth to three years in the family circle on the principle: "one person - one language" was emphasized by: M. Ibuka, N. Imedadze, O. Mytetska, N. Kalinina, O. Protasova and others. The problem of creating an educational space in pre-school education

освіти досліджували К. Крутій, Н. Гавриш, І. Большакова, Т. Поніманська. Всі вони наголошують на тому, що забезпечення цілісного розвитку дошкільників можливе на основі інтеграції всіх змістових компонентів.

Постановка завдання. Розв'язуючи питання формування комунікативно-мовленнєвої компетентності іноземною мовою у дітей дошкільного віку, постає необхідність в організації іншомовного середовища, яке допомагає дитині оволодівати навичками іншомовного спілкування природнім шляхом і робить цей процес максимально комфортним і непомітним для неї.

Виклад основного матеріалу. Початковий етап оволодіння іноземною мовою нагадує процес становлення рідної мови, хоч між ними є й суттєва різниця. Слід підкреслити, що основним двигуном, який спонукає дитину до оволодіння мовою, є життєва потреба у спілкуванні, необхідність розв'язувати комунікативні задачі, що виникають. Отже, всі аспекти навчання іноземної мови мають бути підпорядковані комунікативним цілям.

Комунікативна компетентність інтегрована за своїм змістом і складається з трьох основних видів компетенцій: мовленнєвої, мовної, соціокультурної, які в свою чергу, також включають ряд компетенцій. Інтеграція іноземної мови в усі види діяльності дітей забезпечує реалізацію комунікативної компетентності. Ігрова діяльність дозволяє реалізувати комунікативний підхід в навчанні іноземної мови невимушено, через міжособистісну діяльність дітей. В продуктивних видах діяльності дошкільника іноземна мова стає засобом вираження емоційних

establishments was investigated by K. Krutii, N. Havrysh, I. Bolshakova, T. Ponimanska. All of them emphasize that ensuring the holistic development of preschoolers is possible through the integration of all meaningful components.

The research objective. Solving the problems of forming communicative and speech competence in a foreign language in preschool-age children, it becomes necessary to organize a foreign language environment that helps a child to master the skills of foreign language communication in a natural way and makes this process as comfortable and invisible for her as possible.

The statement of basic materials. The initial stage of mastering a foreign language resembles the process of a native language formation, although there is a significant difference between them. It should be emphasized that the main engine that encourages a child to master the language is the vital need for communication, the need to solve communicative tasks, if necessary. So, all aspects of learning a foreign language should be subordinated to communicative goals.

Communicative competence is integrated in its content and consists of three main types of competencies: speech, language, socio-cultural, which, in turn, also include a number of competencies. Integration of a foreign language into all types of children's activities ensures the implementation of communicative competence. Play activity allows you to implement a communicative approach in learning a foreign language at ease, through interpersonal activities of children. In the preschooler's productive activities, a foreign language becomes a means of expressing emotional experiences. In educational activities, the communicative approach implies both

переживань. У навчальній діяльності комунікативний підхід передбачає як засвоєння правил, так і їх практичне використання, яке відбувається на свідомому і підсвідомому рівнях. Самостійна діяльність дітей допомагає розкрити особистий потенціал дітей, є засобом соціалізації дитини та допомагає реалізувати комунікативно-мовленнєву компетентність.

Висновки. При правильній організації іншомовного середовища в ЗДО відбувається інтеграція іноземної мови в усі змістові освітні лінії, визначені Базовим компонентом дошкільної освіти України, що дозволяє в повній мірі сформувати іншомовну комунікативно-мовленнєву компетентність дошкільників.

Ключові слова: інтеграція, інтегративний підхід, іншомовне середовище, комунікативно-мовленнєва компетентність.

the assimilation of the rules and their practical usage, which occurs on the conscious and subconscious levels. The independent activities of children help to unlock the personal potential of children, is a means of socializing the child and helps to realize communicative speech competence.

Conclusions. With the proper organization of a foreign language environment in pre-school establishments, the integration of a foreign language into all the content of the educational lines defined by the Basic Component of Preschool Education in Ukraine takes place, which allows to fully form a foreign language communicative and speech competence of preschoolers.

Key Words. integration, integrative approach, foreign language environment, communicative and speech competence.

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти питання формування комунікативно-мовленнєвої компетентності іноземною мовою у дітей дошкільного віку набуває особливої актуальності. Це підтверджується державними документами, зокрема "Базовим компонентом дошкільної освіти України", яким передбачено, що в результаті освітньої роботи з іноземної мови, окрім умінь диференціювати та правильно вимовляти звуки іноземної мови, діти повинні володіти певним обсягом лексичного матеріалу та володіти навичками правильної побудови граматичних конструкцій в межах запропонованого мовного матеріалу [1, с.27]. Як свідчить багатолітній практичний досвід, найбільшою мірою ці вміння можуть бути набуті в умовах правильно організованого іншомовного середовища.

Постановка проблеми. В сучасній педагогічній науці існують різні підходи до організації освітнього середовища в закладах дошкільної освіти і, зокрема, до організації іншомовного середовища. Більшість сучасних педагогів (Н. Гальскова, О. Негневицька, В. Плахотник, Т. Полонська, О. Рейпольська, О. Соловова, Т. Шкваріна, та ін.) дотримуються традиційних підходів до формування іншомовної мовленнєвої компетенції дошкільників, тобто в якості провідної форми роботи пропонується спеціально організоване заняття. Проблема створення освітнього простору в закладах дошкільної освіти на основі інтеграції всіх змістових компонентів задля забезпечення цілісного розвитку дітей досліджували К. Крутий, Н. Гавриш,

І. Большакова, Т. Поніманська. Але питання формування комунікативно-мовленнєвої компетентності іноземною мовою на засадах інтеграції залишається практично не висвітленим і потребує детального дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика раннього навчання дітей іноземної мови розглядається в роботах таких учених: Н. Гальскова, А. Гергель, О. Дем'яненко, І. Зимня, О. Негневицька, В. Пенфілд, Е. Пулгрем, З. Футерман, Т. Шкваріна та ін.; на ефективності навчання іноземної мови від народження до трьох років в сімейному колі за принципом “одна особа – одна мова” наголошували М. Ібука, Н. Імедадзе, Н. Калініна, О. Матецька, О. Протасова тощо. Ідею організації окресленого процесу поза рамками занять ми знаходимо у таких науковців як-то: А. Беленька, К. Віттенберг, Н. Волощенко, І. Вронська, І. Косарева, І. Мордоус, Н. Московська, О. Нельзіна, Н. Яценко та ін.

Постановка завдання. Розв'язуючи питання формування у дітей дошкільного віку іншомовної комунікативно-мовленнєвої компетентності, постає необхідність в організації середовища, яке допомагає дитині оволодівати навичками спілкування іноземною мовою в умовах, наближених до природних і, відповідно, робить цей процес максимально комфортним для неї.

Виклад основного матеріалу. В умовах сьогодення питання про володіння іноземними мовами не викликає ніяких сумнівів і стало невід'ємною частиною нашого життя. Результати численних наукових досліджень підкреслюють необхідність раннього навчання дітей іноземної мови. Основною рушійною силою, що спонукає дитину до оволодіння мовою, є життєва потреба у спілкуванні, необхідність розв'язувати комунікативні задачі, що виникають. Раннє навчання іноземної мови, за своєю природою, нагадує процес становлення рідної мови, хоча й має певні відмінності. Від народження дитина наділена інстинктивним бажанням пізнавати нове, її мозок сприймає і засвоює величезну кількість інформації, тому раннє навчання іноземних мов не лише постає можливим, а й дає значні результати.

Протягом формування методичних положень методики навчання іноземних мов дітей дошкільного віку з'явилося багато фактів, що доводять ефективність опанування іншою мовою саме в цей віковий період. Навчання іноземної мови і є одним із тих чинників, які допомагають пам'яті розвиватись. З. Футерман наголошував на тому, що раннє навчання іноземної мови постає більш ефективним, якщо базується на принципі усного навчання з використанням великої кількості дидактичних ігор та вивченням римованих творів. Вітчизняний педагог А. Гергель у своїх дослідженнях вказує на те, що інстинктивне бажання дітей наслідувати дорослих є основним і найпростішим шляхом пізнання світу. Завдяки імітації, діти віком до шести років з легкістю переймають акцент носія іноземної мови. Крім цього, при створенні умов, подібних до природнього засвоєння рідної мови, дитина-дошкільник здатна сприймати і засвоювати іноземну мову без спеціального запам'ятовування [6, с. 87].

Як доводить практика, діяльнісний підхід до вивчення іноземної мови

дошкільниками робить його непомітним для дитини, природнім. Це пояснюється тим, що для дитини важливішим є сам процес виконання поставленого завдання, він повністю захоплює дитину, а мова є тим засобом, який допомагає уточнити деталі, що виникають в ході виконання завдання, сприяє досягненню головної мети. Формування іншомовної комунікативної компетентності дошкільника – довготривалий і складний процес, який вдосконалюється протягом усього дошкільного дитинства. На нашу думку, для досягнення оптимальних результатів, керувати цим процесом повинен педагог, який володіє методиками дошкільного навчання, іноземною мовою і методикою її навчання, а також взаємодіє з дітьми протягом усього дня. За таких умов, а не за умов проведення спеціальних занять з іноземної мови двічі чи тричі на тиждень, можлива ефективна інтеграція іноземної мови в різні види діяльності дітей і формування у них комунікативної компетентності іноземною мовою.

В дослідженні М. Прокоф'євої поняття “інтеграція” визначається як “процес і результат руху, який характеризується взаємопов'язаністю і взаємопроникненням явищ, що призводить до виникнення їх цілісності, системності, нової інтегральної якості” [9, с.16]. В контексті розвитку навичок іншомовного спілкування у дітей дошкільного віку новою інтегральною якістю є комунікативно-мовленнєва компетентність дітей іноземною мовою.

Важливим в ранньому навчанні іноземної мови є правильно організоване освітнє середовище. Воно дозволяє дитині усвідомити власні можливості, проявляти ініціативу і всебічно реалізовувати себе. На думку сучасних педагогів, інтеграція іноземної мови в різні види діяльності дітей допомагає створити природні умови для її засвоєння, робить її засобом комунікації і сприяє усуненню штучності процесу навчання іноземної мови.

Освітнє середовище має бути динамічним, тоді дитина може практично застосовувати набутий досвід, набувати самостійності, задовольняти свої інтереси, розвивати творчий потенціал, набувати і вдосконалювати навички спілкування з дорослими та однолітками іноземною мовою. Змінювати освітнє середовище необхідно в залежності від віку дітей, їх індивідуальних особливостей, пір року, теми, що вивчається. Головною умовою успішного оволодіння іноземною мовою як засобом комунікації в цьому випадку є те, що дорослий спілкується з дітьми виключно іноземною мовою, без використання перекладу рідною мовою. К. Віттенберг вказує на неприпустимість використання перекладного методу при вивченні іноземних мов у дошкільному закладі. Постійна “прив'язка” до рідної мови значно уповільнює усвідомлення дитиною того, що іноземна мова є засобом вираження власних думок, засобом комунікації. Для семантизації лексичних одиниць варто використовувати різноманітні невербальні засоби, описові конструкції, ілюстративний матеріал. [4, с. 4] Інтеграція іноземної мови в різні види діяльності дітей всебічно сприяє досягненню мети дошкільного навчання іноземної мови.

Варто відмітити, що комунікативна компетентність інтегрована за своїм змістом і складається з трьох основних видів компетенцій:

мовленнєвої, мовної та соціокультурної. Кожна з цих компетенцій, в свою чергу, забезпечують можливість дитині правильно будувати власні висловлювання іноземною мовою, створювати елементарні діалоги та монологи за визначеною тематикою, виражати власні думки, емоції, переживання.

Інтеграція іноземної мови в ігрову діяльність забезпечує реалізацію не лише мовної та мовленнєвої компетенцій, а й соціокультурної. Гра для дитини - дошкільника є провідною діяльністю, в ході якої дитина пізнає світ, вчиться, навчається взаємодіяти з однолітками та дорослими, виражає власні почуття, переживання. В ігровій діяльності відбувається невимушене закріплення лексичних та граматичних одиниць, активний розвиток діалогічного мовлення. Окрім цього, реалізується і соціокультурний компонент. Діти знайомляться з автентичними іграми народу, мова якого вивчається, дістають відомості про культуру, свята, традиції цього народу, заучуючи римовки і пісні до цих ігор засвоюють лексичні та граматичні одиниці на інтуїтивно-практичному рівні. Захопившись самою грою або її сюжетом, дитина, почувши звернення іноземною мовою до себе, відповідатиме теж іноземною мовою.

Продуктивні види діяльності є іще однією складовою для інтеграції іноземної мови. Спочатку, створюючи мотивацію для дітей, ми використовуємо іншомовні лексичні одиниці та граматичні конструкції, які вже добре відомі дітям, наприклад, назви кольорів, назви об'єктів, що відтворюються, знайомі команди, звернення до дітей чи емоційні відгуки на їх роботу. На наступному етапі ми спонукаємо дітей до активного говоріння іноземною мовою. Це може відбуватися в процесі обговорення плану виконання тієї чи іншої роботи, уточнення певних деталей, вибір кольорів, матеріалів для виконання, тощо. По завершенню виконання роботи ми разом з дітьми виражаємо своє оцінне емоційне ставлення до результату. В ході обговорення діти можуть не тільки висловити свою оцінку, а й короткими реченнями іноземною мовою пояснити свій вибір.

Інтеграція іноземної мови в навчальну діяльність також має ряд обґрунтованих переваг. Дослідниця І. Мордоус зазначає, що одним з основних засобів, що сприяє спілкуванню іноземною мовою, є наочне навчання. Наочність, як матеріальне відображення мовної одиниці, встановлює безпосередні асоціації між предметом і словом іноземної мови. Використання наочності мобілізує психічну активність дитини, викликаючи інтерес до презентованого, перетворює довільну увагу в пост довільну, розширює обсяг матеріалу, що подається для засвоєння, знімає втому, розвиває творчу увагу, полегшує процес закарбування понять в пам'яті. Наочність також слугує опорою в розумінні сприйнятого, забезпечує правильне його обміркування та міцніше засвоєння [2, с.21].

Аналітичний огляд наукових праць доводить, що існує низка досліджень, що ілюструють можливості організації навчально-пізнавальної діяльності дітей у закладі дошкільної освіти на засадах інтегрованого підходу. Так, вітчизняні педагоги Г. Беленька та І. Мордоус зазначають, що інтеграція іноземної мови в процес ознайомлення дошкільників з природою

сприяють реалізації принципу комунікативної спрямованості навчання. Натуральна наочність (природа) може бути використана на всіх етапах оволодіння дітьми мовленнєвим матеріалом іноземною мовою: на етапі семантизації така наочність сприяє кращому запам'ятовуванню іншомовного матеріалу, адже справляє велике яскраве враження на дітей; на етапі активізації природа стимулює до швидшого відтворення засвоєного матеріалу і представляє, завдяки своєму розмаїттю, широкий спектр навчально-комунікативних завдань; на етапі закріплення натуральна наочність сприяє варіативному використанню засвоєних мовленнєвих зразків в спонтанному самотійному висловлюванні [2, с.21].

На думку Н. Волощенко, інтеграція іноземної мови у формування математичних уявлень сприяють зміцненню, систематизації, поглибленню математичних знань, розвитку логічного мислення та формуванню комунікативної складової іноземною мовою. Логіко-математична компетентність формується у дитини від народження. Дитина вчиться класифікувати, серіювати, упорядковувати предмети за певними ознаками, знайомиться з якісними характеристиками, формою, розмірами предметів, з якими діє. Ознайомлення з основними математичними поняттями іноземною мовою спонукає дітей до встановлення зв'язків між самим поняттям і його звучанням іноземною мовою [5, с. 65]. В процесі логіко-математичного розвитку дітей ми використовуємо велику кількість дидактичних ігор. Організація і проведення цих ігор іноземною мовою (пояснення правил, повторення назв кольорів, форми, числівників, вживання прийменників тощо) сприяють формуванню комунікативно-мовленнєвої компетентності. Іноземна мова (англійська) полегшує і процес запам'ятовування назв днів тижня, місяців в ході формування часових уявлень у дітей. Отже, використання ілюстративної наочності полегшує і зміцнює процес запам'ятовування цих математичних понять. Математичний зміст мають і лічилки, які діти самотійно і з задоволенням використовують у своїй ігровій діяльності при розподілі ролей. Ритмічні пісні сприяють міцнішому запам'ятовуванню числівників, а рухи, які супроводжують текст цих пісень, роблять усвідомленим процес лічби іноземною мовою.

Ефективним для формування комунікативної компетентності іноземною мовою є інтеграція іноземної мови у процес фізичного виховання дошкільників. Діти із задоволенням виконують команди вихователя, подані іноземною мовою; супровід іноземною мовою показу виконання фізичних вправ сприяє концентрації уваги дітей та підтримці їх інтересу, проведення ігор різної рухливості – зміцненню фізичних якостей дітей і підвищенню рівня розуміння іноземної мови.

Усі набуті дітьми навички спілкування іноземною мовою закріплюються у самотійній діяльності. Самостійна діяльність допомагає розкрити особистий потенціал дітей, є засобом соціалізації дитини та допомагає реалізувати комунікативно-мовленнєву компетентність.

Інтеграція іноземної мови в роботу з дітьми дошкільного віку представляє собою гармонійне, поступове, але постійне (не епізодичне)

включення останньої. Перед тим, як здійснити повну інтеграцію, тобто повсякчасну присутність іноземної мови в житті дитини (на прогулянці або в ході екскурсії, під час малювання або фізкультхвилинки, проведення гри або чергування та т.і.) необхідно провести підготовчий етап. Це необхідно для того, щоб дитина мимовільно увійшла у сприйняття та відтворення іноземної мови, без напруження і перенавантаження інформацією.

Спочатку ми включаємо іноземну мову у вигляді фонові заставки до ігрової діяльності та самостійної образотворчої, потім як коментар до виконання певних фізичних вправ; як окремі команди та називання предметів і явищ іноземною мовою в ході прогулянок та у повсякденному житті і т.д. (спочатку це слова, короткі словосполучення, вказівки та команди, музичний та римований супровід, і лише потім систематичне спілкування іноземною мовою).

Перш за все необхідно визначитися з навчальною метою здійснення інтеграції: вона різна в контексті різних напрямків роботи з дітьми в залежності від змістовного навантаження предмету, з яким відбувається інтеграція. Потім необхідно скласти план та зміст роботи в підготовчому етапі (близько 2 місяців) і тематичний план подальшої роботи не менше, ніж на рік.

Основні напрямки роботи в ході підготовчого етапу: максимальне використання навколишнього оточуючого середовища і створення міцного пізнавального інтересу до сприйняття іноземної мови та використання її дитиною у власному мовленні з обов'язковим урахування вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей дитини.

Висновки. Правильна організація іншомовного середовища в закладі дошкільної освіти сприяє формуванню іншомовної комунікативно-мовленнєвої компетентності дошкільників. Інтеграція іноземної мови в різні види діяльності дітей сприяє використанню її як засобу комунікації, а це, в свою чергу, сприяє досягненню основної мети раннього навчання дошкільників іноземної мови, яка закріплена в Базовому компоненті дошкільної освіти України.

Список використаних джерел:

1. Богуш, АМ., 2012. 'Базовий компонент дошкільної освіти України', К. : Видавництво, 26 с.
2. Беленька, ГВ., Мордоус, ІО., 2003. 'Інтегроване навчання: навчально-методичний посібник для аспірантів та магістрів спеціальності «Дошкільне виховання»', *Навчально-методичний посібник*, Київ: видавництво «Логос», 116 с.
3. Бойко, ОВ., 2006. 'Особливості формування мовленнєвої активності у дітей на заняттях з іноземної (англійської) мови', *Наукові записки Ніжин, Держ. ун-ту імені М.Гоголя: науковий журнал*, Ніжин : НДУ, С. 45-48.
4. Віттенберг, КЮ., 2014. 'Вимоги до іншомовної підготовки в дошкільних навчальних закладах у контексті проблеми наступності', *Вісник психології і педагогіки*, Випуск 16. Доступно :

<http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_-Випуск_16> [Дата звернення 21 Грудня 2018].

5. Волощенко, НО., 2011. 'Інтеграція – шлях удосконалення професійної підготовки фахівців спеціальності «Дошкільна освіта. Іноземна мова» (на матеріалі курсу «Теорія і методика формування математичних уявлень»)', *Вісник Інституту розвитку дитини, Вип. 13, Серія: Філософія, педагогіка, психологія: Збірник наукових праць, К. : Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, С. 64 – 68.
6. Гергель, АФ., 1995. 'Педагогічні умови ефективності навчання іноземних мов на початковому етапі в середній школі (на матеріалі англійської мови): Дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01', *Київський національний університет імені Т.Г.Шевченка, К.*, 216 с.
7. Карабаєва, І., 2014. 'Сучасні підходи до понятійно-термінологічного забезпечення процесу створення розвивального освітнього середовища ДНЗ', *Вісник Інституту розвитку дитини. Сер.: Філософія, педагогіка, психологія, Вип. 31*, С. 129 – 134.
8. Огнев'юк, ВО., ред., 2016. 'Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років', *Міністерство освіти і науки України, Київський університет імені Бориса Грінченка, К. : Київський університет імені Бориса Грінченка*, 304 с.
9. Прокоф'єва, МЮ., 2008. 'Інтеграція педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти»', *Одеса*, 21 с.
10. Шкваріна, ТМ., 2005. 'Англійська мова для наймолодших: програма, методичні рекомендації, розробки занять', *Х.: Видавнича група «Основа»*, 176 с.

References:

1. 'Bazovyy komponent doshkil'noyi osvity Ukrayiny (The basic component of preschool education of Ukraine)', 2012. K. : *Vydavnytstvo*, 26 s.
2. Byelyen'ka, HV., Mordous, IO., 2003. 'Intehrovane navchannya: navchal'no-metodychnyy posibnyk dlya aspirantiv ta mahistriv spetsial'nosti «Doshkil'ne vykhovannya» (Integrated Learning: A Manual for Postgraduate Students and Masters of the Specialty «Preschool Education»)', *Navchal'no-metodychnyy posibnyk*, Kyiv: *vydavnytstvo «Lohos»*, 116 s.
3. Boyko, OV., 2006. 'Osoblyvosti formuvannya movlennyevoyi aktyvnosti u ditey na zanyattiyakh z inozemnoyi (anhliys'koyi) movy (Peculiarities of the formation of speech activity in children in classes in foreign (English) language)', *Naukovi zapysky Nizhyn, Derzh. un-tu imeni M.Hoholya: naukovyy zhurnal, Nizhyn : NDU*, S. 45-48.
4. Vittenberh, KYU., 2014. 'Vymohy do inshomovnoyi pidhotovky v doshkil'nykh navchal'nykh zakladakh u konteksti problemy nastupnosti (Requirements for foreign language training in pre-school educational institutions in the context of the problem of continuity)', *Visnyk psykholohiyi i pedahohiky, Vypusk 16*. Dostupno : < http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_-Випуск_16> [Data zvernennya 21 Hrudnya 2018].
5. Voloshchenko, NO., 2011. 'Intehratsiya – shlyakh udoskonalennya profesiyanoi pidhotovky fakhivtsiv spetsial'nosti «Doshkil'na osvita. Inozemna mova» (na

materiali kursu «Teoriya i metodyka formuvannya matematychnykh uyavlen'») (Integration is the way of improving the professional training of specialists in the specialty' Preschool education. Foreign Language "(on the material of the course "Theory and Methodology for the Formation of Mathematical Views"))', *Visnyk Instytutu rozvytku dytyny*, Vyp. 13, Seriya: *Filosofiya, pedahohika, psykholohiya: Zbirnyk naukovykh prats'*, K. : *Vydavnytstvo Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova*, C. 64 – 68.

6. Herhel', AF., 1995. 'Pedahohichni umovy efektyvnosti navchannya inozemnykh mov na pochatkovomu etapi v seredniy shkoli (na materiali anhliys'koyi movy): Dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.01 (Pedagogical conditions of the efficiency of teaching foreign languages at an early stage in high school (on the material of the English language): Dis. for the sciences. Degree Candidate ped Sciences: special 13.00.01)', *Kyyivs'kyy natsional'nyy universytet imeni T.H.Shevchenka*, K., 216 s.
7. Ohnev'yuk, VO., red., 2016. 'Dytyna: Osvitnya prohrama dlya ditey vid dvokh do semy rokiv (Child: Educational program for children from two to seven years old)', *Ministerstvo osvity i nauky Ukrayiny*, *Kyyivs'kyy universytet imeni Borysa Hrinchenka*, K. : *Kyyivs'kyy universytet imeni Borysa Hrinchenka*, 304 s.
8. Karabayeva, I., 2014. 'Suchasni pidkhody do ponyatiyno-terminolohichnoho zabezpechennya protsesu stvorenniya rozvyval'noho osvitr'oho seredovyscha DNZ (Modern Approaches to the Conceptual-Terminological Provision of the Development Process for the Developmental Educational Environment of the PEI)', *Visnyk Instytutu rozvytku dytyny. Ser.: Filosofiya, pedahohika, psykholohiya*, Vyp. 31, S. 129 – 134.
9. Prokof'yeva, MYU., 2008. 'Intehratsiya pedahohichnoyi pidhotovky maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh zakladiv i vchyteliv pochatkovykh klasiv: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.04. «Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity» (Integration of pedagogical training of future teachers of pre-school institutions and primary school teachers: author's abstract. dis for the sciences. Degree Candidate ped Sciences: special 13.00.04. "Theory and Methods of Professional Education")', Odesa, 21 s.
10. Shkvarina, TM., 2005. 'Anhliys'ka mova dlya naymolodshykh: prohrama, metodychni rekomendatsiyi, rozrobky zanyat' (English for the youngest: a program, methodological recommendations, lessons' development)', KH.: *Vydavnycha hrupa «Osnova»*, 176 s.